

Rapport av programsensor 2020

Elin Gardeström, Södertörns högskola, 2021-05-24

Detta är den andra rapporten i mitt uppdrag att utvärdera/*evaluera* Bachelorprogrammet i Journalistikk (BA/JOU) samt Masterprogrammet i undersøkande journalistikk (MA/UJO) vid universitetet i Bergen. Under perioden 2019–2021 ska enligt instruktionerna i programsensormappen följande punkter beröras:

Pensum, studieopplegg og undervisning i et utvalg emner.

Læringsutbyttene for emner og på programnivå.

Vurderingsordningene som blir benyttet i studieprogrammene. Programsensor skal spesielt evaluere vurderingsordningene der det kun benyttes interne sensorer.

Vurderingsprosessen og hvordan karakterskalaen A-F og bestått/ikke bestått blir brukt. Programsensor kan be om et utvalg eksamensoppgaver tilsendt til gjennomlesing og vurdering av karaktersettingen.

Drøftinger i fagmiljøet om kvalitetsutvikling i studieprogrammet.

Eventuelle særlige forhold ved gjennomføring av studieprogrammet i perioden.

Rollen og oppgavene som programsensor

Den första rapporten för 2019 fokuserade på vissa aspekter av *kvalitetsutvikling i studieprogrammet, laeringsutbyttene och studieopplegg* som kan vara relevanta för två program som startades så pass nyligen som 2017. I dialog med programansvarig Lars Arve Røssland koncentrerades rapporten på följande frågor.

- 1) Resurser för en hållbar bemanning
- 2) Utmaningen att utveckla fruktbare samarbeten med angränsande program och ämnen.
- 3) Utmaningen att få in digital kompetens i programmet
- 4) Rekrytering av studenter

Coronapandemin

I oktober 2020 beslöt jag och programansvarig Lars Arve Røssland att pausa mitt uppdrag som programsensor ett år och därmed inte lämna någon rapport i februari 2021. Detta då jag inte kunde besöka Bergen under pandemin samt att det inte fanns något normalt tillstånd att utvärdera på de båda programmen - mycket resurser och kraft hade fått koncentreras till att akut lösa problem och anpassa praktisk betingad undervisning till distansundervisning. Den *samfunnsvitenskapelige fakultet* återkom dock i början av april 2021 till mig med önskemål om att en rapport ändå skulle skrivas utifrån de Coronarestriktioner som hade införts, men att rapporten kunde ha en annan form och tematik.

Føljande rapport er basert på kriteriet *Eventuelle særlige forhold ved gjennomføring av studieprogrammet i perioden*. Jag fokuserer rapporten på hur distansundervisning under pandemin 2020 har påverkat *Bachelorprogrammet i Journalistikk* samt *Masterprogrammet i undersøkende Journalistikk*. Programmen har praktiske momenter som innebærer en spesiell utfordring å undervise om på distans. Syftet er å dokumentere erfaringer og lærdommer under en besværlig tid: Vad har fungerat og vad har inte fungerat? Vilket stöd har lærare og studenter fått? Finns erfaringer från distansundervisningen som kan behållas?

Jag dokumenterar främst de terminer/*semester* där särskilda problem har oppkommit med å anpassa undervisning till distansundervisningen. I ett första steg har jag bitt ansvariga lærare för dessa terminer skriftlig svar på spørsmål så at jag har kunnet dokumentere forløppen. Lærerne har fått utgå frå tre spørsmål:

1. Undervisning på distans, på Campus eller både og?
2. Hur påverkades kurser? Vilke momenter fungerade og vilke momenter fungerade mindre bra?
3. Vilket stöd fikk ni som lærere frå universitetet for å anpassa undervisningen? Vad hadde ni behovt mer hjelp med?

• *Hvilke fagpersoner/studentgrupper har programsjef hatt møte med? (studenter/faglærer /undervisningsleder/ instituttleder etc.)*

Jag har fått skriftlige rapporter om Corona-tilpassningen av undervisningen 2020 frå Ole Johan Mjøe, Lars Arve Røssland og Mikal Olsen Lerøen. Jag har även samtalt via zoom med Lars Arve Røssland, Carl-Gustav Linden og Mikal Olsen Lerøen. Jag har haft samtaler med studentrepresentanten for årskullet som inledte sine studier på *Bachelorprogrammet* høsten 2020 samt med ytterligere en student som gikk termin/*semester* 4 og 5 under 2020. Dessutom har jag haft samtaler med to studenter som begynte *Masterprogrammet* høsten 2020.

• *Øvrig bakgrunnsinformasjon og statistikk som er benyttet i rapporten*

3-årig Evaluering av JOU101 Introduksjon til journalistikk

Studentevaluering JOU101, H20

Egenevaluering JOU103, H20

Egenevaluering JOU250, H20

3-årig evaluering, UJO 301, H20

Statistikk, JOU, Gjennomstrømming

Statistikk, UJO, Gjennomstrømming

DigiTrans kortrapport. Studentenes opplevelse av studiesituasjonen etter nedstengingen av UiB grunnet COVID-19, SLATE Research Report 2020-1

Universitetens restriksjoner 2020

Universitetet i Bergen stengte ned for undervisningen på Campus 12 mars 2020. Når høstterminen inleddes var det en blandning mellom digital undervisning og undervisning på Campus. Studenter oppmanades å arbeide hjemifrån men tillåts å besøke campus om de hadde behov dertil. Studenter i journalistikk tillåts å ha undervisning på plass, etter særskilt tillstånd från ledningen. Studenter som læste sin første termin på *Bachelorprogrammet* var prioriterte for undervisning på Campus. Därefter stängdes universitetet for undervisning på Campus i slutet av oktober. Det skedde alltså två nedstängningar 2020, båda mitt i pågående kurser.

Det har gjorts två enkätundersökningar vid universitetet om hur studenter respektive lärarna har opplevt omställningen av undervisningen under pandemien. I enkätundersökning från SLATE Research Report 2020-1 deltog drygt 4000 studenter från UiB. Studenterna är till 55 % nöjda med hur universitetet har klart overgangen till digital undervisning. Det har naturligvis varit svårt for studenterna å arbeide hemma (45 %) och många har lidit av isoleringen og bristende sociala kontakter i studielivet. Det har varit svårere å hitta en bra struktur for studiene. En stor del av studenterna (55%) oppger at den digitale undervisningen har gjort dem mindre aktive i sine studier.

I SLATE Research Report 2020-2 besvarte 483 lærere vid UiB spørsmål om hur de har opplevt nedstängningen og undervisningssituasjonen etter den 12 mars 2020. 73 % av lærerne anser at universitetet tillhandahållit nødvendige digitale verktøy for distansundervisning og 64 prosent av lærerne anser at de fått tilrøkkelig teknisk support. En något mindre andel, 47 prosent, anser at de som lærere har fått tilrøkkelig pedagogisk og didaktisk stød/*støtning* for å utføre distansundervisning.

Bachelor i Journalistikk - Våren 2020 påverkades følgende kurser av distansundervisning og restriksjoner

2. semester, JOU102 Journalistikkens metodar og verktøy, (23 aktive studenter av de 25 som antogs ht-19)

Modul 1: Workshops, nyhetsjournalistikk, foto. intervjueteknik, research

Modul 2: Internpraksis/Nyhetsproduksjon från 2/3-20

Modul 3: etik

Modul 4: Kulturkritikk og kommentarjournalistikk

Nedstängningen av den fysiske undervisningen den 12 mars skedde i mitten av modul 2, Nyhetsproduksjon, *internpraksis*. Det er en mycket praktisk betingad undervisning på plass når man i

miljön på skolan efterliknar en redaktion och producerar nyheter. Att omvandla den till digital undervisning ställde lärarna inför en stor utmaning. Men den programansvarige hade redan förberett ett värsta-scenario för en eventuell nedstängning och studenterna hade förberetts för situationen att de skulle vara tvungna att arbeta på distans. Kursansvarige skriver:

Likevel ble situasjonen med fjernundervisning en belastning for studentene. Dette tross iherdig innsats fra oss faglærere for å vise dem at de nå kunne få svært viktig erfaring fra journalistisk arbeid i dramatiske situasjoner, erfaringer de kunne høste av i resten av sin journalistiske karriere. Da resten av Norge også stengte ned hadde studentene en følelse av at dette var en kortvarig fase og ønsket å jobbe mer teoretisk.

I samråd med studenterna valde programmet att skjuta upp resten av *internpraksis* till efter påsk och låta de studenter som önskade att åka hem till en trygg miljö på sin hemort. Modul 3 i etik som var lättare att undervisa på distans flyttades istället fram. Därefter återupptogs *internpraksis* med den förändring att studenterna fick bevaka sin hemort, vilket visade sig ha ett värde för både dem själva och för andra studenter som därigenom fick veta mer om vad som händer på olika orter i Norge. Arbetet skedde via zoom och med hjälp av chatrum. Chatrummet blev en form av digital redaktion där studenterna kunde diskutera sina texter och vinklar – och framför allt få en känsla av att arbeta tillsammans i en redaktion. Den sista modulen poddjournalistik flyttades fram till JOU103 nästkommande termin, eftersom undervisning om poddjournalistik krävde fysisk närvaro på Campus. Därför skedde en omkastning mellan terminerna så att *Kulturkritikk og kommentarjournalistikk* flyttades från JOU103 till våren 2020. Denna nya ordning är lärarna nöjda med och kommer att behålla eftersom det passar bra med mer teoretisk betingad undervisning direkt efter *internpraksis*.

Under nedstängningen våren 2020 ägnade lärarna mycket kraft åt att ta direkt kontakt med studenterna för att ha en god relation till dem och därmed hålla dem kvar på utbildningen. Dessa studenter gick sin andra termin. Lärarna berättar att denna satsning på att hålla kontakt med studenterna var mycket värdefull då studenterna blev tryggare – något som också visade sig när samma studenter påbörjade sin tredje termin hösten 2020.

4. Semester. JOU201 Journalistisk praksis, (18 aktiva studenter av de 23 som antogs ht-18)

Workshops

Ekstern praksis 2 x 8 vecker

Skrivning av praksisrapportar

Studenterna hade sin första *prakisperiod* i 8 veckor på en redaktion under februari och mars månad. Det var en dramatisk period att bevaka med tanke på pandemin. För de flesta fungerade praktiken normalt, men några var tvungna att arbeta hemifrån. Nedstängningen den 12 mars kom precis när studenterna hade avslutat sin första praktikperiod. Därefter svävade alla i stor osäkerhet om vad som skulle hända. Den andra praktikperioden ställdes sedan in och en praktikperiod bedömdes som tillräcklig för kursen. Studenterna uppmuntrades av lärarna att ändå försöka få vara kvar på sina första praktikplatser, även om detta inte var en officiell del av utbildningen. Detta förfarande upplevde flera

studenter som rörligt och oorganiserat. De visste inte riktigt vilka villkor och löneavtal som skulle gälla när de var kvar på sina praktikplatser. Vissa fick fortsatt praktiklön, vissa erhöll vanlig lön och 5 studenter fick inte fortsätta på sina praktikplatser. Studentrepresentanten skriver:

Jeg har stor forståelse for at denne situasjonen var helt uforutsigbar og vanskelig for alle. Jeg skulle likevel ønske at vi fikk bedre oppfølging og veiledning fra lærerne. Jeg synes også det burde vært et bedre opplegg for de som ikke fikk fortsette på sin praksisplass.

Studenter behövde därefter skriva två rapporter i slutet av terminen. En praktikrapport om den första praktikperioden som kunde genomföras, men den andra rapporten ersattes med en skriftlig uppgift om journalistik under pandemin.

Hösten 2020 påverkades följande kurser på Bachelorprogrammet av distansundervisning och restriktioner

1. Semester, haust 2020: BA, Nyintag, 27 studieplatser, överintag till 42 studenter

Denna termin/*semester* hade flera utmaningar hösten 2020, dels ett överintag så att kursen fick 42 studenter istället för de planerade 27, dels pandemin och alla dess följder. Att det blev så pass många studenter berodde på att få tackade nej till sina studieplatser, sannolikt då alternativen för ung person att arbeta och resa väsentligen hade krympt. Överintaget var planerat och dimensionerat efter hur det brukade vara innan pandemin, då ett antal studenter vanligtvis tackar nej till sina studieplatser.

MEPRO100 Examen facultatum - Medieproduksjon og akademisk skriving (10 studiepoeng)

Kursen gavs parallellt med JOU101 fram till början av november. Den vänder sig flera olika programstudenter och är en introduktion i akademiskt skrivande med fokus på att placera in medieproduktion i ett akademiskt sammanhang. Här ges även en introduktion till teorier och metoder för att analysera journalistik och medieproduktion. Den gavs under hösten i form av workshops som skedde både digitalt och fysiskt på campus. Kursen hade av ledningen för UiB fått tillåtelse att ge vissa delar av kursen på plats.

All handledning gavs digitalt och den kursansvarige menar att detta ställde högre krav och det var svårare att följa upp studenter som kanske inte förstod allt, därför anordnades extra undervisning på kvällstid, för de studenter som behövde mer handledning. Kursansvarige tyckte att studenterna var aktiva och engagerade samt att deras skriftliga inlämningsuppgifter höll en bra nivå, även under de speciella förhållanden som rådde. Den kursansvarige ansåg att de fick gott stöd av teknisk administrativ personal för att kunna genomföra distansundervisningen.

JOU101 Introduksjon til journalistikk (10 studiepoeng), hösten 2020

Programmets ledning ville prioritera undervisning på plats för de studenter som gick sin första termin och ansåg att det var viktigt att de fick bekanta sig med miljön på MCB, med varandra och med

lärarna. Därför skedde relativt lite undervisning på distans. Studenterna hade praktiska uppgifter i radio, tv, foto och övning i redigering och intervjuer som kräver fysisk närvaro. Studentrepresentanten tyckte att den praktiska undervisningen fungerade bra med alla anpassningar, de fick intervjua människor via zoom och skype, eller träffa och intervjua människor utomhus och använda mikrofonbommar för att kunna hålla ett bra avstånd. Kursansvarige ansåg att denna kurs varit allra mest krävande av alla att genomföra under pandemin. Merparten av studenterna kom från andra orter i Norge och var osäkra och otrygga. Allt var nytt för dem så lärarna fick lägga ner mycket tid för att stödja dem så att de skulle känna sig välkomna och förstå vad som förväntades av dem.

För att klara av det större antalet studenter under pandemin fick kursen extra medel för att kunna anlita ytterligare lärarresurser och tredubblade även undervisningstiden genom att dela upp studenterna i tre grupper. Lokalerna på MCB var inte anpassade för 42 studenter när situationen var sådan att de skulle hålla ett säkerhetsavstånd till varandra. En positiv effekt av lärarnas ansträngningar och de mindre grupperna var att studenterna fick mycket individuell uppmärksamhet och kände sig sedda. Studentrepresentanten bekräftar detta, hon uppskattade att de fick träffas på Campus och lära känna varandra i verkliga livet och ägna sig åt praktisk undervisning. Klassen fick en bra sammanhållning och den distansundervisning som kom senare underlättades av att de hade lärt känna varandra.

Kursansvarig anser att introduktionen och den praktiska undervisningen slutligen fungerade bra. De tog också in externa läraren från NRK till undervisningen, vilket de hoppas kunna fortsätta med. Det finns ett önskemål från kursansvarig att säkra och utöka tillgången av praktiska lärare för att säkra kvalitén i undervisningen. Vad som den kursansvarige tror blev sämre var att undervisningens struktur och upplägg blev oklarare för studenterna, vilket också framkommer i den grundliga *studentevaluering* som gjordes efter kursen. Studenterna har i utvärderingarna uttryckt missnöje med bristande tydlighet i kommunikationen om kurser samt att det blev rörigt då flera kommunikationsplattformar användes parallellt. De efterlyser skriftliga instruktioner till varje uppgift och en större tydlighet över terminsupplägget. En student skriver: ”Å være ny student midt i en pandemi på et studium uten en detaljert semesterplan har vært slitsomt”. Kursansvarige har åtgärdat att bara en kommunikationsplattform, Mitt.UiB ska användas till nästkommande termin. Han ser även följande möjliga förbättringar: Bättre struktur, fler externa praktiska lärare, mer timmar för praktisk undervisning.

Att rent praktisk undervisning skedde på plats har de flesta studenter stor förståelse för och de flesta är också mycket nöjda med denna kurs och tycker att de har lärt sig mycket. Några studenter ifrågasätter dock i utvärderingen att så mycket undervisning skedde på plats, med tanke på smittoläget i Bergen. De anser att fler moment som inte var av praktisk art kunde ha undervisats via zoom.

I slutet av oktober stängdes UiB helt, mitt i ett moment där studenterna skulle redigera sina TV-reportage. De hade inte längre tillgång till lokaler med nödvändig teknik för att kunna slutföra sina arbeten. För att kompensera för detta bortfall infördes ett moment med TV-reportage under vårterminen 2021.

3. semester, haust, JOU103 Journalistikken sine former (21 aktiva studenter av de 25 som antogs ht-19)

Modul 1: dramaturgi, framdrift, verkemiddel, fortellingsperspektiv

Modul 2: reportasje/dokumentar som sjanger, uavhengig av plattform

Modul 3: dokumentär/feature på valfri plattform

Terminen har fokus på praktisk trening i berättande i ulike tekniske format så som tekst, lyd, bilde og video (rörlig bilde) og med betoning på digitale ferdigheter. Undervisning skjedde på campus med visse anpassningar. De här studenterna var desamma som de som under vårterminen tvært kastats ut i distansundervisning. Kursansvarige mener at de nu fikk tilbake den ekstra omsorg som lagts på studentgruppen under våren og at de derfor var mykje trygge og sjølvstendige i sitt arbeid. Under høstterminen 2020 var målsætningen at styre studenter mot lyd og bilde i sitt berättande, istället for at fokusere på det skrivne berättandet. Det har de i stort sett lyckats med og två tredjedelar av studenterna har ägnat sig åt lyd og rörlig bilde. Undervisningen i Podcast flyttades hit från föregående termin, med fokus på berättande i detta format. Programsensorn har inte lyckats få kontakt med någon studentrepresentant for denna årskull.

Master i undersökande Journalistikk, påverkan av distansundervisning og restriksjoner. Våren 2020 påverkades följande kurser:

Semester 2: UJO304 Prosjektdesign, kull som började ht-19 (14 aktiva studenter)

Semester 4: UJO350 Masteroppgåve, kull som började ht-18 (3 aktiva studenter)

Nedstängningen 12 mars vårterminen 2020 påverkade i mindre grad undervisningen på dessa kurser. Det var bare en student som fullföljde sin *Masteroppgåve* og arbeidet var enskilt. Kursen i projektdesign er en forberedelse for at gjennomføre masterprosjektet i undersökande journalistikk. Studenterna arbetar enskilt eller i team med projektdesign, planering, entreprenörskap med mera. Det erbjöd inga svårigheter at följa opp dessa påbörjade arbeidet via zoom när campus stängdes ned. Det innebar till og med en fördel at kunne göra handledningen så pass flexibel.

Hösten 2020 påverkades följande kurser:

Semester 1: UJO301 Gravejournalistikken sitt grunnlag, nyintag 15 plater

Semester 3: UJO350 Masteroppgåve, kull som började ht-19 (14 aktiva studenter)

Semester 1: UJO301 Gravejournalistikken sitt grunnlag, nyintag 15 plater.

Det er den første kursen i denna masterutbildning. Målet med terminen er at ge en historisk, teoretisk og praktisk bakgrunn till grävande journalistikk. Terminen bygger på tre moduler. På høstterminen

2020 gavs denna kurs för andra gången i sitt nuvarande upplägg och 15 studenter antogs. Ungefär hälften hade en examen i journalistik, hälften hade en annan examen.

Modul 1: Studenterna närstuderar och diskuterar olika journalistiska grävprojekt, vilka metoder som har använts, genomslag mm.

Modul 2: Om institutioner som samhällsaktörer och relevanta ramvillkor inom etik och lag, offentlighet och tillgång till information /Teorikurs

Modul 3: Datajournalistik, datavisualisering

Höstterminen inleddes i en positiv anda då campus var öppet för undervisning och såväl modul 1 och modul 2 kunde ges delvis på plats. På grund av Covid-19 var närvaro dock inte obligatorisk enligt beslut av universitetsledningen. Detta kom att påverka undervisning och klassen negativt, enligt studentrepresentanterna. Klassen var tänkt att fungera som en redaktion, men det blev inte mycket av det. De fick aldrig lära känna varandra. Studenterna har olika bakgrund. Vissa yrkesarbetade under utbildningen. I presentationen av utbildningen beskrivs att det är heltidsstudier som går att kombinera med yrkesarbete i journalistik. Ungefär hälften har en bachelorexamen i annat ämne än journalistik och behövde socialiseras in i vad en journalist är. Här framförde studentrepresentanten önskemål att den studentgruppen behöver praktiskt undervisning i journalistik. En stor del av undervisningen blev hybrid eftersom enskilda studenter ville följa den via zoom, trots att campus var öppet. En nackdel var att vissa studenter därför inte följde undervisningen då de var upptagna med yrkesarbete, vilket fick till följd att de missade vissa moment. Lärarna fann vissa fördelar med distansundervisningen, då man under modul 1 hade många inbjudna gästföreläsare - journalister som berättade om sina genomförda, publicerade och prisbelönta grävprojekt (SKUP). Det visade sig vara mycket enklare att boka in dessa journalister när de kunde föreläsa via zoom och inte behövde resa till Bergen. Närvaron var dålig och de kunde hända att enbart en handfull studenter deltog när dessa prisbelönta journalister föreläste. Informationen upplevdes som rörig och förmedlades i olika kommunikationskanaler. Studenterna hade uppskattat att ha en tydlig huvudlärare att relatera till som kunde ge dem mer *stötning*. Journalistik är en kreativ process, betonar de, särskilt när de ska ta sig an ett stort grävprojekt. Att vara kreativ med distansundervisning var svårt.

Modul 2, teoridelen, samlästes med masterstudenter i medievetenskap och leddes av professor Martin Eide. Enligt den 3-åriga evalueringen, *UJO 301 – hausten 2020*, uppkom vissa svårigheter i detta samarbete som sannolikt var oavsiktligt. Journaliststudenterna fann det lite svårt att finna sig tillrätta, då de kände sig som "gäster" då kursen var primärt riktade till andra studenter. Programansvarige menar att detta samarbete måste utvecklas vidare. Studentrepresentanterna som jag hade kontakt med ansåg att kursen var stimulerande och intressant, eftersom den förmedlade kunskaper som de som journaliststudenter kunde ha stor användning av i sitt grävprojekt. Det var fortsatt dålig närvaro. Ett problem var också att de inte hade någon examinerande uppgift knuten till kursen, vilket mastersstudenterna i medievetenskap hade. De hade bara att göra en enklare *framförning*. Studenterna tyckte inte att de fick någon helhetsbild av terminen, ingen struktur. Det visade sig att några studenter senare förstått att grävprojektet skulle innehålla en teoridel och att den teoretiska kursen med Martin

Eide var viktig for å klara den oppgiften. Studentrepresentanterna framhåller vikten av tydlige krav på nærvaro.

Modul 3 leddes av Carl-Gustav Lindén som anställdes som lærare med inriktning mot datajournalistik høsten 2020. På grund av nedstängningar og reserestriksjoner kunde han endast besöka Bergen vid två tillfällen under høsten. Huvuddelen av undervisningen fikk han sköta på distans från Helsingfors, något som han inte opplevde som ett problem då han har stor vana vid å undervisa på distans. Modul 3 inleddes 19 oktober med två veckor på plats, vilket också inbegrep viss hybridundervisning då vissa studenter inte ville närvara fysiskt. Hybridundervisning har sina pedagogiska svårigheter i å relatera både till studenter i rummet og studenter på skärm, vilket ofta är en nackdel för de studenter som deltar på distans. Efter två veckor kom ytterligere en nedstängning, vilket ledde till å hela kursen fikk anpassas helt till distansundervisning, og några moment som bygger på fysisk nærvaro fikk utgå. Det var naturligtvis besværligt å hastigt lägga om undervisningen, men kursen fungerade bra anser læraren. Studenterna skulle arbeita i team og ta fram en datajournalistisk prototyp som de sedan i seminarieform (på distans) diskuterede med erfarna datajournalister. Även på denna kurs fanns problem med nærvaro.

Det finns en treårig utvärdering/ *evaluering* där det framgår å denna termin fortsatt är under fortsatt utveckling. Masterprogrammet ändrade kraven på behörigheten till programmet og ökade intaget av studenter väsentligt höstterminen 2019, till 16 studenter från en handfull studenter åren innan. Först därefter har man haft möjlighet å utforma ett helhetsopplägg för terminen som bygger på ett större studentantal. Studenterna ger i utvärderingar uttrykk för å modul 1 og 2 borde presenteras som ett paket som logiskt hör samman. Teoridelen bör justeras ytterligere og modul 3 är under utveckling av en nyanställd lærare. Kursen är i en process å finna sin form.

Semester 3: UJO350 Masteroppgåve, kull som började ht-19 (14 aktive studenter)

Masteroppgåve har endast påverkats marginellt eftersom detta till är ett individuelt arbeite med stöd av en handledare. Vissa av studenternas projekt har påverkats, eftersom det har varit svært å gjennomføre nødvendige resor. Dette har ført med sig å några projekt har behøvt anpassas till den rådande situationen.

3.Vilket stöd fikk lærare från universitetet for å anpassa undervisningen?

I en enkätundersökning från UiB utvärderas satsningen på å stödja og hjelpe undervisande lærere under overgangen till distansundervisning. Undersökningar av Slate viser ått:

73 % av underviserne er litt eller helt enig i å UiB har gjort nødvendige digitale verktøy tilgjengelig for deres undervisning, mens 17 % er litt eller helt uenig med dette. 64 % av underviserne er litt eller helt enige i å UiB har tilbudt den tekniske støtten de trenger for å undervise digitalt, mens 20 % er litt eller helt uenig med dette. 47 % av underviserne er også helt eller delvis enig i å UiB har tilbudt den

pedagogiske/didaktiske støtten de trenger for å undervise digitalt, mens 26 % er litt eller helt uenige. (SLATE Research Report 2020-2, s. 4)

Undersökningen visar på att en majoritet av lärarna på UiB har varit nöjda med stødet de har fått. Den lärare som ansvarade for den mer akademiska kursen MEPRO100 Examen facultatum var också nöjd. Lärarna i praktiske kurser i journalistik som jag har samtalt med är dock inte nöjda. Sannolikt beror det på att stødet for distansundervisning främst utformades for traditionell akademisk undervisning och inte for praktisk utformad undervisning. Opplevelsen bland lärarna är att de fikk ordna det mesta själva. Problem fanns generellt med att universitetets interna servrar inte var dimensionerade for en større mengd inspelade föreläsningar och därför fikk driftsproblem. De fikk derfor hitta egne løsninger, vara proaktive og forutse ulike scenarier. I praktiken var de tvungne att själva lösa tekniske problem samt ordna nye plattformer for kommunikation. Stødet var minimalt. Studenterna kände sig ensamma och förvirrade, men det gjorde lärarna också våren 2020. Lärarlaget hade en egen krisgrupp som till viss del kunde förbereda sig inför ulike krisscenarier. Sedan lærde lærarna sig snabbt og behärskade situationen bättre under hösten 2020. Det rörde sig eksempelvis om brist på programliscenser när dessa behövde göras tillgängliga for journaliststudenter som arbetade hemifrån. Här fikk dock lærarna hjelp av den tekniske avdelningen og av ett foretag som erbjød gratis liscenser.

Arbetsbelastning og lærdomar

Att arbetssituationen for lærare varit pressad under 2020 visar undersökningen från SLATE (s. 11) og 75 procent av lærarna vid UiB opplevde att deras arbeidsbelastning ökat vid övergangen till distansundervisning.

Två centrale personer som drog ett tungt lass på journalistprogrammene var programansvarige, Lars Arve Røssland og Mikal Olsen Lerøen med ansvar for den praktiske undervisningen på BA.

Lars Arve Røssland berättar att perioden mars-maj 2020 var mycket tung, med nästan ingen ledig tid över huvud taget, allt flöt ihop i hemarbetet. For Mikal Olsen Lerøen var hösten mer arbeidskrävande då han hadde flere parallella kursansvar, varav en kurs fikk 42 studenter som var nye og osikre. Här var det viktig att utbildningen fikk extra bidrag for externa læreresurser. De hoppas få behålla dessa resurser næste höst, när det nye normale tar form.

Även om de båda var mycket arbetstyngda så är de imponerade över att det har gått så otroligt bra, att de ändå kunde genomföra undervisningen og att studenterna missat så pass lite. De är imponerade av studenterna og tycker att det har varit en otrolig positiv erfaring, att det faktisk går att ställa om undervisningen på det sätt som har skett. De anser att studenterna lærte sig vända en kris till en utveckling. Studenterna har fått en möjlighet att lærer sig hur journalistik fungerer i en krissituation, att lærer sig krisjournalistik. De har lærte sig journalistisk kompetens under en svår tid, vilket gett dem en mental förberedelse for att bevaka andre kriser i samhället. Pandemin har fått mange studenter att växa.

Oppsummering De viktigste funnene kort oppsummert.

2020 har varit en pressande period for journalistutbildare i Bergen och då är det praktiska kurser, så kallad *hands-on* utbildning, som har haft det svårast. Statistiken över genomströmningen på båda programmen visar att studenterna är kvar i utbildningarna. Det finns inte avhopp/*fracfalle* i någon högre utsträckning under Coronaåret 2020. Lärarnas ambitioner att bygga relationer till studenter har varit mycket viktig. Detta har lyckats på Bachelorprogrammet men mindre väl på Masterprogrammet. Det finns också en gräns för vad lärare orkar med. Journalistutbildningen i Bergen är exklusiv och liten, vilket innebär att det finns ett begränsat antal personer att fördela arbetsbördan mellan. Improvisation och förändring i kurser har varit snabba och här har det sannolikt funnits en form av inbyggd resurs i journalistikens yrkespraktik i att vara flexibel och minutoperativ, med en beredskap att bevaka nyheter under dramatiska händelser. Studenterna har varit förstående men också missnöjda med bristande struktur och information. Det slopade närvarokravet synes ha varit destruktivt för Masterprogrammet, som också är i en fas där utbildningen måste utformas för ett större antal studenter. Det finns positiva lärdomar av Coronaåret 2020 och vissa inslag kanske kommer att behållas under det nya normala, som att låta gästföreläsare delta via zoom istället för att resa till Bergen och att utföra viss handledning mer flexibelt via zoom.

Hvilke råd har programsensor gitt til fagmiljøet?

Det skulle vara vanskelig og oppassande att ge några råd om att vara lärare i journalistik under en pandemi. Det ber vi innerligt att vi slipper uthärda igen. Jag kan dock återkomma till några reflektioner utifrån de förslag till förändring som jag, i samråd med lärarna, beskrev i rapporten 2019. Det är positivt att arbetet fortskrider med att samarbeta och samlokalisera undervisning med andra närliggande program. Det gäller dock att båda programmen gynnas av samarbetet och att passande examinerande uppgifter kopplas till dessa kurser. Ytterligare en positiv förändring är att en medieteknisk lärare är på plats, som också håller på att utveckla en kurs i datajournalistik som studenterna kan välja under sina fria studiepoäng. Det som kvarstår är en hållbar bemanning, särskilt när det gäller praktiska undervisningsmoment. Här finns eventuellt en lösning att de extra resurser som utgick hösten 2020 kommer att ges till utbildningen även i framtiden. Antalet fasta studieplatser har utökats, vilket är positivt, även om överintaget blev väl stort hösten 2020. Masterprogrammet har olika studentkategorier. De som yrkesarbetar har problem med att upprätthålla närvaron och behöver ett flexibelt upplägg. De som har en bachelorexamen i ett annat ämne kan behöva grundläggande kunskaper i praktisk journalistik. Frågan är hur dessa olika behov ska kunna förenas i samma program.

Programsensorns kommentarer til rollen og oppgavene som programsensor

Även om jag först ville hoppa över att skriva en programsensorrapport för 2020 har det varit lärorikt att försöka dokumentera en snabb och improviserad process att ställa om undervisningen, samt få olika perspektiv på hur det fungerade. Jag hoppas att jag har lyckats beskriva processen på ett korrekt sätt. Det finns också stora paralleller till min egen arbetsplats på Södertörn högskola där vi fick ställa om utbildningen i journalistik våren 2020. Vi gjorde exempelvis en likartad lösning för vår typ av *internpraksis* som vi gav våren 2020. Jag hoppas att jag fortgent kan vara en resurs i utvecklingen av era utbildningar i journalistik och att jag kommer att kunna besöka Bergen snart.

Vänliga Hälsningar
Elin Gardeström
Södertörns högskola